

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Václavem Trajerem, ve věci

žalobkyně: **L. Ch.**, narozena X,
státní příslušnost Kazachstán,
bytem X,
zastoupená Mgr. Markem Sedlákem, advokátem,
sídlem Milady Horákové 1957/13, 602 00 Brno,

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky,
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 10. 2021, č. j. OAM-57/ZA-ZA06-P16-PD4-2011-I.,

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 4. 10. 2021, č. j. OAM-57/ZA-ZA06-P16-PD4-2011-I., jímž nebyla žalobkyni podle § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) prodloužena doplňková ochrana.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Žaloba

2. V žalobě žalobkyně předestřela, že již není občankou Kazachstánu, protože podle zákona o státním občanství Kazachstánu pozbyla občanství v důsledku toho, že po dobu delší než tři let nekontaktovala zastupitelský úřad. Dodala, že pokud jí nebude doplňková ochrana prodloužena, nemůže požádat o vrácení občanství Kazachstánu, neboť se jedná o stát, ve kterém byla pronásledována a zároveň nebude státu, do kterého by mohla vycestovat.
3. Žalobkyně měla za to, že řízení týkající se pobytu její dcery, která dosáhla dne 18. 5. 2021 plnoletosti, je řízením o předběžné otázce a proto o žádosti žalobkyně mělo být rozhodnuto, až po pravomocném rozhodnutí o žádosti její dcery, neboť řízení týkající se její dcery je pro dané řízení dle žalobkyně řízením o předběžné otázce.
4. Dále namítala, že její dcera je sice zletilá, ale je jí teprve 18 let a pořád je nezaopatřeným dítětem, neboť je cizinkou, osobou bez státní příslušnosti, která stále chodí do školy a i nadále potřebuje dohled a péči matky. Žalobkyně se současně v žalobě domáhala toho, aby soud uložil žalovanému povinnost nahradit žalobkyni náklady soudního řízení.

Vyjádření žalovaného k žalobě

5. Žalovaný k výzvě soudu předložil správní spis a písemné vyjádření k žalobě, v němž uvedl, že žalobu považuje za nedůvodnou a účelovou. K námitce žalobkyně, že pozbyla státní občanství Kazachstánu, uvedl, že v průběhu správního řízení žalobkyně nic takového netvrdila a dodal, že i kdyby tomu tak bylo, byly by u ní posuzovány relevantní podmínky ve vztahu ke státu posledního trvalého bydliště. K tomuto žalovaný odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 2 Azs 46/2008-58 a ze dne 25. 11. 2010, č. j. 6 Azs 29/2010-85. Žalobkyně rovněž nikdy netvrdila, že by před příchodem do České republiky dlouhodobě pobývala v jiném státu než v Kazachstánu a nic takového také nevyplývá ani ze spisových podkladů. Konstatoval, že z hlediska zákona o azylu je příběh žalobkyně o ztrátě jejího občanství Kazachstánu pro posouzení azylově významných důvodů irelevantní, neboť z judikatury Nejvyššího správního soudu, např. z rozsudku č. j. 6 Azs 80/2006-64 vyplývá, že apatridismus může být azylově relevantní pouze v případech spojení apatridismu s azylově relevantními důvody, což není případ žalobkyně, která pouze předpokládá, že o své občanství přišla. Nelze zároveň přehlédnout, že se tak stalo jen z důvodu její vlastní nečinnosti, konkrétně proto, že se nehlásila na kazašské ambasádě, přestože jí v tom nic nebránilo.
6. K námitce týkající se dcery žalobkyně jakožto nezaopatřeného dítěte uvedl, že se s tímto faktem v žalobou napadeném rozhodnutí vypořádal, když uvedl, že důvody, pro které byla žalobkyni udělena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny na území České republiky ve smyslu § 14b zákona o azylu, tj. sloučení s jejími nezletilými dětmi, již v současné době neexistují, neboť její dvě děti již dovršily plnoletosti. Závěrem žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, sp. zn. 5 Azs 37/2003 a uvedl, že v daném případě je třeba, aby žalobkyně řešila svoji situaci v souladu se zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o pobytu cizinců“).

Posouzení věci soudem

7. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalobkyně i žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasili.
8. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během patnáctidenní lhůty ode dne doručení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 32 odst. 1 zákona o azylu. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlédnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
9. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
10. Ze správního spisu soud zjistil tyto podstatné skutečnosti. Rozhodnutím ze dne 7. 3. 2012, č. j. OAM-57/ZA-ZA06-K01-2011, které nabylo právní moci dne 13. 3. 2012, byla žalobkyni podle §14b zákona o azylu udělena od dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na dobu 36 měsíců doplňková ochrana, a zároveň bylo rozhodnuto o tom, že se žalobkyni podle § 12, § 13, a § 14 zákona o azylu mezinárodní ochrana neuděluje. Doplňková ochrana byla žalobkyni rozhodnutími žalovaného ze dne 18. 2. 2015, č. j. OAM-57/ZA-ZA06-P10-PD1-2011, ze dne 6. 2. 2017, č. j. OAM-57/ZA-ZA06-P16-PD2-2011 a ze dne 13. 5. 2019, č. j. OAM-57/ZA-ZA06-P16-PD3-2011, prodloužena vždy o 24 měsíců.
11. Dne 16. 2. 2021 podala žalobkyně jménem svým a své tehdy nezletilé dcery M. Z. žádost o prodloužení jim udělené doplňkové ochrany na území České republiky. V žádosti uvedla, že žádá o prodloužení doplňkové ochrany, neboť i nadále trvají okolnosti, za kterých jí byla doplňková ochrana udělena. Její nezletilá dcera je i nadále osobou bez státního občanství a je stále závislá na její péči a podpoře. Situace osob bez státní příslušnosti v Kazachstánu je i nadále špatná, a v případě návratu hrozí dceři skutečné nebezpečí vážné újmy. Dodala, že v případě návratu do vlasti by dcera nedisponovala dokladem totožnosti, díky čemuž by došlo k podstatnému zásahu do jejích práv. Domnívá se, že v případě návratu celé rodiny by došlo k odebrání nezletilé dcery kazašskými úřady, jelikož pro absenci dokladů není možné prokázat rodinné vazby mezi dítětem a jeho matkou. Dle názoru žalobkyně by bylo porušeno právo na ochranu soukromého a rodinného života dle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, a čl. 9 Úmluvy o právech dítěte, kterými je Česká republika vázána.
12. Z § 14b odst. 1 zákona o azylu přitom vyplývá, že „[r]odinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení.“ Podle odstavce 2 písm. c) téhož ustanovení se rodinným příslušníkem pro účely sloučení rodiny podle odstavce 1 rozumí rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let.

13. Dle § 53a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana uděluje na dobu, po kterou osobě požívající doplňkové ochrany hrozí vážná újma (§ 14a), nejméně však na 1 rok; na stejnou dobu se uděluje doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny. Osobě požívající doplňkové ochrany je povolen pobyt na území po dobu stanovenou v rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany.
14. Dle § 53a odst. 4 zákona o azylu osoba požívající doplňkové ochrany je oprávněna požádat o prodloužení doby, na kterou je doplňková ochrana udělena. Tuto žádost musí osoba požívající doplňkové ochrany podat nejpozději 30 dnů před uplynutím doby, na níž je jí doplňková ochrana udělena. Pokud podání žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ve stanovené lhůtě zabránil důvody na vůli osoby požívající doplňkové ochrany nezávislé, je oprávněna tuto žádost podat do 3 pracovních dnů po odpadnutí těchto důvodů. Ministerstvo prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále hrozí vážná újma (§ 14a) a nenastanou-li důvody pro její odejmutí (§ 17a). Doplnková ochrana se prodlouží nejméně o 2 roky; je-li důvodné nebezpečí, že by osoba požívající doplňkové ochrany mohla závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ho již narušuje, prodlouží se doplňková ochrana o 1 rok. Při prodlužování doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny se postupuje obdobně.
15. Základem řízení o prodloužení doplňkové ochrany je posouzení toho, zda se významně a dlouhodobě změnila okolnosti, pro které byla žadatelce udělena doplňková ochrana (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2009, č. j. 1 Azs 34/2009 - 55).
16. Žalovaný si jako podklad pro rozhodnutí opatřil informaci OAMP: Kazachstán – Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 17. 6. 2021, opis z rejstříku trestů žalobkyně a spisový materiál k řízení ve věci mezinárodní ochrany vedený pod č. j. OAM-57/ZA-ZA06-2011.
17. Žalobkyně namítala, že splňuje podmínky pro prodloužení doplňkové ochrany. Soud však po prostudování správního spisu dospěl k závěru, že v předmětné věci se skutečně okolnosti, které vedly u žalobkyně k udělení doplňkové ochrany, změnila do té míry, že zanikl důvod, pro který byla udělena a následně třikrát prodloužena. Institutu prodloužení doplňkové ochrany je totiž založen na klauzuli *rebus sic stantibus*, tedy jestliže se situace nezmění. V prodlužovacím řízení se zejména posuzuje, zda a jak se změnila okolnosti, jež vedly k původnímu udělení doplňkové ochrany. Tehdejší skutkový stav se proto konfrontuje s aktuální situací v zemi původu cizince (srovnej přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2018, č. j. 9 Azs 314/2018-41).
18. Žalobkyni byla doplňková ochrana udělena za účelem sloučení rodiny podle § 14b zákona o azylu jako rodinnému příslušníkovi jejich tehdy nezletilých dětí, konkrétně synovi S. Z., narozen X, a dceři M. Z., narozena X, oba bez státní příslušnosti, kterým byla udělena doplňková ochrana dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, neboť v případě jejich nuceného návratu do země státní příslušnosti jejich matky nemohlo být vyloučeno porušení mezinárodních závazků České republiky ve vztahu k ochraně osob bez státní příslušnosti, zejména nezletilých dětí. Žalobkyni byla doplňková ochrana udělena výhradě proto, že doplňková ochrana byla udělena jejím nezletilým dětem, tedy za účelem sloučení rodiny. Nezletilé děti žalobkyně byly tehdy závislé na péči své matky.
19. V době, kdy bylo rozhodováno o prodloužení doplňkové ochrany, tj. dne 18. 2. 2015, 6. 2. 2017, a dne 13. 5. 2019, byla situace žalobkyně úplně jiná, než je v současné době. Situace se u žalobkyně změnila, neboť obě její děti jsou již zletilé. Podle vlastní výpovědi ze dne 25. 5. 2021 společnou domácnost sdílí dětmi, nemá žádný příjem a ani nepobírá žádné dávky od Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

státu. Finančně rodinu zajišťuje její syn, který platí nájem, nakupuje potraviny, žalobkyni platí zdravotní pojištění a finančně zajišťuje i dceru žalobkyně, svoji sestru. Tyto skutečnosti rovněž vyplývají i z výpovědi dcery žalobkyně, která uvedla, že jí i její matku živí její bratr, od kterého dostává veškeré peníze. Situace žalobkyně se tedy změnila, neboť již není rodičem osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, a tedy odpadl důvod, pro který jí byla doplňková ochrana udělena. Je pravdou, že dcera žalobkyně nepřetržitě studuje střední školu a je tedy nezaopatřeným dítětem, avšak zákon o azylu institut nezaopatřeného dítěte na rozdíl od zákona o pobytu cizinců nezná a pouze rozlišuje, zda je osoba nezletilá či zletilá.

20. Na tomto místě soud zdůrazňuje, že žalobkyně ve své výpovědi výslovně uvedla, že nežádala o povolení k trvalému pobytu, neboť chtěla nejdříve zabezpečit své děti. Nicméně udělení jedné z forem mezinárodní ochrany je pouze dočasným řešením pobytu žadatele (a to i za předpokladu, že je doplňková ochrana prodloužována), neboť pominou-li důvody, pro něž byla jedna z forem mezinárodní ochrany žadateli udělena (např. ukončení válečného konfliktu, přijetí opatření na ochranu lidských práv), je předpoklad, že se žadatel do země původu vrátí, neboť jinak by se aktivně snažil o trvalejší formu pobytu na území České republiky, a to dle zákona o pobytu cizinců. Pokud žalobkyně chtěla na území České republiky setrvat, měla během svého letitého pobytu na území České republiky vyvíjet činnost směřující k trvalejší formě pobytového oprávnění a nespolehat se na prodloužování doplňkové ochrany. Zároveň nelze přehlédnout, že vzhledem k délce pobytu žalobkyně na území České republiky by podle zákona o pobytu cizinců žalobkyně naplnila podmínku nepřetržitého pětiletého pobytu na území České republiky, tedy mohla požádat o povolení k trvalému pobytu.
21. K námitce žalobkyně, že o její žádosti mělo být rozhodnuto až po rozhodnutí o žádosti její dcery, soud uvádí, že již výše konstatoval, že dcera žalobkyně M. Z. dosáhla dne X zletilosti, tudíž žalobkyně již není dle § 14b odst. 2 písm. c) zákona o azylu považována za rodinného příslušníka své dcery a rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany dcery žalobkyně, tak nemohlo mít vliv na rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany samotné žalobkyně. Tato námitka tudíž není důvodná. Soud dále podotýká, že o prodloužení doplňkové ochrany dcery žalobkyně bylo rozhodnuto rozhodnutím žalovaného ze dne 25. 6. 2021, č. j. OAM-57/ZA-ZA06-P16-PD4-2011-III, které nabylo právní moci dne 21. 6. 2021, a jež je součástí správního spisu. Tímto rozhodnutím byla dceři žalobkyně prodloužena doplňková ochrana o dobu 36 měsíců. Skutečnost, že její dceři byla doplňková ochrana prodloužena, uvedla i sama žalobkyně ve svém vyjádření ze dne 20. 7. 2021.
22. Tvzení žalobkyně o tom, že již není občankou Kazachstánu, protože podle zákona o státním občanství Kazachstánu pozbyla občanství v důsledku toho, že po dobu delší než tři let nekontaktovala zastupitelský úřad, považuje soud za neprokázané. Žalobkyně na podporu svého tvrzení, že již není občankou Kazachstánu, nepředložila ani neoznačila žádné důkazy. Soud podotýká, že stejnou skutečnost tvrdila žalobkyně již v řízení o prvním prodloužení doplňkové ochrany, kdy žalovaný označil její tvrzení za nepodložené a dodal, že dle jeho informací bylo ustanovení ohledně možnosti ztráty občanství v případě neprovedené registrace na zastupitelském úřadě vypuštěno. I pokud by podobné ustanovení existovalo, neměla by tato skutečnost vliv na posouzení dané věci, neboť Kazachstán byl zemí posledního pobytu žalobkyně a v řízení by se posuzovaly stejné azylově relevantní skutečnosti. Soud se rovněž ztotožňuje s poukazem žalovaného na skutečnost, že žalobkyni nic nebránilo navštívit zastupitelský úřad Kazachstánu. Případné

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

pozbytí občanství v důsledku nenavštívení zastupitelského úřadu Kazachstánu by bylo tedy důsledkem nečinnosti samotné žalobkyně.

23. Za této situace má tedy soud za to, že žaloba je v rozsahu uplatněných žalobních námitek nedůvodná.
24. S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti soud uzavírá, že žádné ze žalobních tvrzení neshledal důvodným, a proto soud žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. ve výroku rozsudku I. zamítl.
25. Současně s tím soud v souladu s § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve výroku II. rozsudku nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně neměla ve věci úspěch a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 9. května 2022

Mgr. Václav Trajer v.r.
samosoudce